

**COMPARATIVE POLITICAL SYSTEM
(U.K. AND U.S.A.)—A**

Time : Three Hours]

[Maximum Marks : 100

Note : Attempt one question each from Sections A, B, C and D carrying 15 marks each and the entire Section E consisting of 20 short answer type questions carrying 2 marks each.

SECTION—A

- I. Discuss the meaning, scope and utility of Comparative Politics.
- II. Elaborate the meaning and scope of Comparative Method.

SECTION—B

- III. Define and discuss the Conventions of the Constitution in England. Why are they obeyed?
- IV. Discuss the Composition, Powers and Positions of the House of Lords.

SECTION—C

- V. Critically examine the System of Checks and Balances in American Constitution.
- VI. Discuss the Composition and Powers of the American House of Representatives.

SECTION—D

- VII. Discuss in detail the salient features of the British Party System.
- VIII. Discuss the Composition, Jurisdiction and Position of the American Supreme Court.

SECTION—E

- IX. Give brief answers of the following questions :
 - (a) What is meant by value-free Political Science?
 - (b) Write down the main characteristics of British Political Tradition.
 - (c) Name the main sources of the British Constitution.
 - (d) Write down the conventions related to the Speaker of the House of Commons.
 - (e) Write the difference between King and Crown.
 - (f) What is meant by CABAL in Britain?
 - (g) What is the meaning of Individual Responsibility of the Ministers?

- (h) Who has the Right to Vote in Britain?
- (i) 'Once a Speaker is always a Speaker.' Explain.
- (j) What is the meaning of the Casting Vote of Speaker?
- (k) Discuss the Functions of Her majesty's opposition.
- (l) What was the American Declaration of Independence?
- (m) When the present Constitution of America was enacted?
- (n) Write down the features of the rights included in the American Constitution.
- (o) Write down the method of removal of the American President.
- (p) Can the American President enter into treaties with foreign countries?
- (q) What is Lobbying?
- (r) What is the future of Federalism in America?
- (s) Write down the features of Party System in England.
- (t) What is Judicial Review?

Punjabi Version

ਨੋਟ: ਭਾਗ ਓ, ਅ, ਏ ਅਤੇ ਸ ਵਿਚੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 15 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ ਹ ਸਾਰਾ ਕਰੋ। ਇਸ ਵਿਚ 20 ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2-2 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹਨ।

ਭਾਗ - ਓ

1. ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਅਰਥ, ਵਿਸ਼ਾ-ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।
2. ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਵਿਧੀ ਦੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

ਭਾਗ - ਅ

3. ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀਆਂ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਅਤੇ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
4. ਬਰਤਾਨਵੀ ਲਾਰਡਜ਼ ਸਦਨ ਦੀ ਬਣਤਰ, ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

ਭਾਗ - ਏ

5. ਅਮਰੀਕੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿਚ ਰੋਕ ਅਤੇ ਸੰਤੁਲਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
6. ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤੀ ਸਦਨ ਦੀ ਬਣਤਰ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।

ਭਾਗ - ਸ

7. ਬਰਤਾਨਵੀ ਦਲ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
8. ਅਮਰੀਕੀ ਸਰਵ-ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਬਣਤਰ, ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

ਭਾਗ - ਹ

9. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਲਿਖੋ:-
 - (a) ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਰਾਜਨੀਤੀ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ?
 - (b) ਬਰਤਾਨਵੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਰੰਪਰਾ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੱਸੋ।
 - (c) ਬਰਤਾਨਵੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੋਮੇ ਕਿਹੜੇ ਹਨ?
 - (d) ਕਾਮਨਜ਼ ਸਦਨ ਦੇ ਸਪੀਕਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕੋਈ ਚਾਰ ਪ੍ਰਥਾਵਾਂ ਲਿਖੋ।
 - (e) ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਤਾਜ ਵਿਚ ਅੰਤਰ ਲਿਖੋ।
 - (f) ਬਰਤਾਨੀਆ ਵਿਚ ਕੈਬਲ (CABAL) ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ?
 - (g) ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
 - (h) ਬਰਤਾਨੀਆ ਵਿਚ ਵੋਟ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ?
 - (i) 'ਇੱਕ ਵਾਰ ਦਾ ਸਪੀਕਰ ਸਦਾ ਲਈ ਸਪੀਕਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।' ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
 - (j) ਸਪੀਕਰ ਦੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਮਤ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ?
 - (k) ਰਾਣੀ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਦਲ ਦੇ ਕਾਰਜ ਦੱਸੋ।
 - (l) ਅਮਰੀਕੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀ ਸੀ?
 - (m) ਵਰਤਮਾਨ ਅਮਰੀਕੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਦੋਂ ਹੋਇਆ ਸੀ?
 - (n) ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਲਿਖੋ।
 - (o) ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਪਦਵੀ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਵਿਧੀ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।
 - (p) ਕੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅੰਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੰਧੀਆਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ?
 - (q) ਲੋਬੀਇੰਗ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ?
 - (r) ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਸੰਘਵਾਦ ਦਾ ਕੀ ਭਵਿੱਖ ਹੈ?
 - (s) ਬਰਤਾਨੀਆ ਵਿਚ ਦਲ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਲਿਖੋ।
 - (t) ਨਿਆਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀ ਹੈ?